

INGVOR BONDESEN

SKOVSTRUP-FOLK: TO
FORTÆLLINGER

Ingvor Bondesen

Skovstrup-Folk: To Fortællinger

«Public Domain»

Bondesen I.

Skovstrup-Folk: To Fortællinger / I. Bondesen — «Public Domain»,

Содержание

EN SOMMERNATSDRØM	5
I	5
II	9
III	14
IV	17
V	21
Конец ознакомительного фрагмента.	23

Skovstrup-Folk: To Fortællinger

EN SOMMERNATSDRØM

I

Der er stille paa Landet. Med halve Timers Mellemrum snegler en Bondevogn hen ad den krogede Landsbygade med en lille Stabel røde Drænsrør mellem Fjællene eller en fire, fem bugede Kornsække bag Kusken og hans Siddefjæl. Det gaar saa sagte, saa stilfærdigt, som om man var bange for at vække Gjenlyden, der blunder i Sommervarmen ovre under Skovene; Hestene gaa med strakte Halse og stirre tungsindigt ned i Hjulsporene, Tømmerne daske slapt mod Forsmækken, Piskesnoren hænger lodret ned over Hammelen som en Medesnor, en lille, blød Støvskey hvidner stille op under Hjulene.

Og naar den sagte, knasende Lyd fra Gruset og Smaastenene i Sporet har tabt sig, er alt stille og tyst som før. Inde bag Hegnet kan man høre Køerne tygge Drøv; man kan høre Græshopperne gnide deres tørre Baglemmer mod Perlemorsvingen, skjulte af de støvede Nælder og Brombær i Grøften. Hvor er der dog stille, frededybt stille paa Landet!

Er der Steder i Verden, hvor der findes Dynamit, Vitriolgift, vulkanske Lidenskaber, Hungersnød – ?

Det er et Liv bag Ploven, bag Ruden. Og Ploven gaar sindigt Fure op og Fure ned, og Ruden vender ud til den lukkede Gaard eller til den Gade, som en Vogn med halve Timers Mellemrum snegler hen ad.

Sorgerne ere saa smaa, Glæderne saa ringe, Begjæringerne nøjsomme, Synsvidden trang – Oplevelsernes Radius i det højeste to Mil, og Rørelserne Brændinger i et Gadekjær.

En Vogn igjen. Og Hestene gaa i Trav! Huskonen og hendes Datter, som sidder hjemme og syr, fare til Vinduerne for at se ud.

Det er Anton Knudsens de smaa røde. Anton Knudsen er »Stedmand«, bor ved Stationen og lejer sin Befordring til Folk, som kommer rejsende og skal en Mils Vej længer ind i Landet, end Jærnbanen kan overkomme. De smaa røde ere vel kjendt i Skovstrup.

Der er et Skab, en Seng, en Koffert, et Par Sække og Kasser i Vognen, og ved Siden af Anton sidder en ung, middelhøj Mand med blond Haar og kjønt Ansigt uden Skjæg, med en Rejsepibe i den ene Haand og en tynd Stok i den anden. Han ser sig om, halv undseelig, halv nysgjerrig. Kusken peger ud med Pisken og lader Munden løbe om Kap med de smaa røde.

»Hvem er det, Anton Knudsen er bleven Kusk for i Dag?« spurgte Huskonen og stak Ansigtet helt ind mellem Urtepotterne.

»Det er vel saa vor ny Skolærer,« svarede Datteren. »Det var jo i Dag, han var ventendes. – Ja se, der kommer Anders Jepsen halende; han har Nøglerne til Skolen.«

Vognen forsvandt bag Krumningen henne ved Smedjen – Anders Jepsens brede Frakkeryg ligeledes.

»Naada, dèr har vi fler Køvstedfolk!«

Datteren nikkede ud, smilede og nikkede igjen. »Det er bleven en fejs Fyr, Johannes. Han er snart lige ved at være kjøn.«

»Hvem er det? Hvad for en Johannes?«

»Hanne Mørkens Søn. Har du hørt, han er bleven forlovet med Per Skrædders Sidsel?«

»Nej val! Sagde de ikke èsen, der var en Handelsrejsende, hun var gode Venner med?«

»Aa, Sidsel skal have lidt Forandring paa det engang imellem.«

»De siger, han skal være dygtig, Johannes.«

»Ja jeg hørte forleden henne hos Anders Jepsens – der kommer Hanne jo dejt – at han skal være den dygtigste Malersvend i hele Odense By. Han har tre Kroner om Dagen, og hans Mester lader ham aldrig bestille andet end »aare.««

»Han er nok en god Støtte for Hanne. Siden han blev Svend, har han hver Gang betalt hendes Husleje.«

Samtalen mellem Moder og Datter gik i Staa. Moderen tog igjen fat paa sin Bindehose, Datteren stod ved Bordet foran Vinduerne og søgte op i en Rulle Papirmønstre. Paa den ene Bordende stod Symaskinen, og rundt om den laa der Traadruller, Bændler og Hægter; et Stykke marineblaat Hvergarn tog Pladsen, der var tilbage; nogle sorte Agramaner stak ud af et Avispapir mellem to af Urtepotterne i Vinduet.

»Se kun,« sagde Sypigen efter en Stunds Forløb og keg atter ud. »Der har vi Anders igjen Side om Side med Skolæreren. Saa gir Maren Anders Jepsens nok Aftensmaden.«

Den unge Skolelærer havde endnu Piben i den ene Haand og Stokken i den anden. Han saâ sig fremdeles nysgjerrig og undseelig om, men nu var det Anders Jepsen, der pegede til højre og venstre og gav Forklaring.

»Rugmarken dør oppe hører til vort,« sagde Anders. »Det er leragtig Jord, men hun kan nok gi Korn. Ja nu bliver De hos vort i Nat, saa i Morgen har de Tiden for Dem og kan ordne Deres Sager.«

»Tak, dersom det ikke bliver for meget til Ulejlighed.«

»Sitte nøve Pjank! Nu skal vi jo til at gjøre os kjendt med hinanden.«

»Jeg haaber, vi skal blive tilfreds paa begge Sider.«

»Naar vi skal sige vor Mejning, var det jutte Dem vi helst vilde have havt.«

»Det var det vel ikke. Jeg havde heller ikke ventet at komme i Betragtning.«

»Jeg skal sige vos: det gik saa akavet til. Jensen i Stærremose var vi enige om at sætte først paa Listen; ham vilde hele Byen have. Andenlæreren i Herninge skulde være Numer to; men da vi kom til Numer tre, blev det rent galt. Mølleren vilde have sin Søstersøn, der er Hjælpe lærer et Sted paa »Sletten«, og Sogneraadsformanden vilde have en anden, som nok havde lovet at hjælpe ham lidt med Regnskaberne gratis. Det ene Ord tog det andet; de blev hede i Hovederne begge to og temmelig højmalte, indtil saa gamle Per Mikkelsen i Herninge, som er en Himmel Hund, siger: Hvis jeg maa stille et Forslag, saa kasserer vi dem alle fire og lemper en hel ny Liste, for det er da for vovt at blive uens over saadan en Sag. Lad os vende Bøtten og begynde fra den anden Ende. Vi kan skutte være bekjendt at sætte halvgamle Mænd med fæste Karaktejr ind i det Svætekald alligevel.

Sogneraadsformanden og Mølleren tog sig i det og gav Pejer Medhold. Vi andre grinte, skjønt jeg sagde endda for at staa paa Byens Side, at Jensen skulde være Numer ét. Men jeg havde naturligvis kun én Stemme, og saa blev der sat tre paa Listen, som ingen af os kjendte. Diderektionen kaldte Dem, og det kan maaske blive allerbedst. Men vær nu s'god og gak inden for!«

Lindenberg – det var Skolelærerens Navn – blev budt ind ad den øverste Gangdør. Fra den lille, kvadratiske Forstue kom man ind i Dagligstuen, et Værdighedsnavn, der dog ikke tør tages altfor bogstaveligt. Foran Vinduespillen stod et bredt, egemalet Bord med en Stol for hver Ende, længere tilbage i Stuen Familiechatollet, endnu et Par Stole langs Væggene og en Kommode med fileret Tæppe. Paa Kommoden stod en Petroleumslampe med ravgul Olje i Beholderen og lyserød Silkepapirsskjærm over Kuppelen. Der var katholske Skillingsbilleder paa Væggene og Fotografier i ovale Smaarammer af Papmaché; henne paa Dørkarmen hang et sort Moirés Skjørt med Piber forneden; Luften var indelukket og mættet med en syrlig Duft af Pelargonier, der i Selskab med dinglende Fuchsier og blegstilkede Balsaminer prydede Vindueskarmene. Fluerne summede livligt under Loftet og vare mandstærke i Vinduerne. Der var strøet Sand paa Gulvet, og korte Streger af Træskospor saas paa Kryds og tværs.

Anders Jepsen trak sin Frakke af og hængte den ved Siden af det Moirés Skjørt; Lindenberg tog Plads for den ene Bordende; Anders satte en gul Tobakskardus frem.

»Stop Piben!«

Selv hentede han frem bag en Urtepotte en lille forbrændt Pibestump, fiskede et Firtommersøm op af den gule Kardus og kradsede ud paa Kakkelovnspladen.

Konen kom fra Sovekammeret. Med rappe Træskotrin gik hun hen til den fremmede og gav Haand.

»Saa det er vor ny Skolærer!« udbrød hun med opskruet Hjærtelighed. »Valkommen hertil! Vi har rejdinok ingen i Skolen, for begge vore er konfirmerede, men derfor behøver vi ikke at være fremmede for hverandre.«

Hun saâ med sine lyseblaa Øjne moderlig mildt paa den unge, kjønne Mand; derefter bredte hun en hvid, krøllet Dug paa Bordet.

»Det bliver ensomt for Dem henne i den store, tomme Skole, men nu skal De komme tit hen og besøge os.«

»Jeg har sagt til Lindenberg, Maren, at han kan blive her i Nat,« tog Anders sindigt til Orde, medens han strøg en Tændstikke, »saa har han Tiden for sig i Morgen til at faa sine Sager i Orden.«

»Har du?« udbrød Konen glad overrasket, skjønt Anders handlede kun efter Instrux. »Ja naar Skolæreren vil tage til Takke – «

Den nye Skolelærer formaaede ikke at udtrykke sin Taknemmelighed over for al den Venlighed og Gjæstfrihed.

»Vi er kun Smaafolk,« vedblev Konen, »i Sammenligning med de store Gaarde. Vi har mere Hjerterum end Husrum,« tilføjede hun beskeden.

»Jeg er ikke vant saa stort,« sagde Lindenberg. »Mine Forældre er fattige. Fader er Væver i Ranum, og dør ligger et Seminarium. Forstanderen mente, jeg havde gode Evner og tog sig af mig. Jeg fik min Examen og har nu i tre Aar været Hjælpelærer paa Mors.«

»Herre Gud!« udbrød Konen andægtigt og foldede Hænderne. »Hvor det maa være en Glæde for Deres Forældre!«

»Nu maa De jo se at faa Dem en Pige eller Husholderske,« sagde Anders. »Men vi gaar da mod Vintertiden, saa det bliver ikke saa vanskeligt.«

»Jeg havde tænkt, at kunde jeg faa min Middagsmad et Sted her i Nærheden, kunde jeg maaske undgaa at føre videre Husholdning for det første. Lodden er jo forpagtet ud. Det var det nemmeste, og jeg tænker ogsaa det fordelagtigste.«

»Ja saagu!« sagde Anders og saâ hen til sin Kone.

»Det er fornuftigt af Dem,« svarede Konen paa det Blik fra Anders. »Og hvis det er, at De vil tage til Takke med daglig Kost, saa for en lille Tid – til De bliver noget mere kjendt – «

Hun gik ud af Stuen og kom snart igjen med et stort Saltmadsfad, Tallerkener, Smør, Knive og Gafler og begyndte at dække op. Til sidst satte hun en halv Snes pillede, haardkogte Æg paa Bordet, blankhvide og dampende, Peber og Salt og endelig et stort Glaskrus fyldt med skummende Gammeltøl.

»Vær nu s'god og spis! De kan nok trænge til noget Mad efter den lange Rejse.«

Anders Jepsen hentede Brændevinsflasken, der havde sin Plads henne paa Chatollet tillige med to Snapseglass, som han tørrede af paa et Hjørne af Borddugen.

»Hvordan staar Kornetovre i Jylland?« spurgte han.

Den unge Skolelærer havde med Skam at sige ikke lagt synderligt Mærke til Kornet hverken i Jylland eller Fyn, men det vogtede han sig vel for at tilstaa. Han udtalte, at det saâ jævnt godt ud, men tilføjede med jysk Fiffighed, at det stod nok saa godt i Fyn.

Maaltidet sluttede med Kaffen. Konen drak en Kop med, men tog som et lavere Væsen Plads henne ved Sovekammerdøren under det Moirés Skjørt. Derefter blev Piberne atter tændt, og Anders

Jepsen foreslog en lille Tur i Marken, for inden det blev mørkt at se Kornet og Køerne og Hestene og Brakmarken, som just den Sommer blev drænet.

II

Anders Jepsens Familie bestod foruden Mand og Kone af en tyveaarig Datter Annette, der havde Faderens stille Væsen, og en Søn paa sytten Aar, lang og opløben. Lindenberg spiste daglig sin Middagsmad paa den samme Stol, han den første Dag havde siddet paa og med Anders Jepsen til Gjenbo, men ogsaa til andre Tider var han hyppig at træffe i Gaarden; alt som Aftenerne tog til, og det lakkede ad Jul, fandt han det mere og mere trist at sidde ene hjemme i den store, tomme Skolebygning; ogsaa de andre Gaardmænd i Byen besøgte han af og til; men hos Anders Jepsens blev han som hjemme.

En Aften, da Lindenberg havde budt god Nat, og Mand og Kone vare gaaede ind i deres Sengekammer, tog Maren Ordet.

»Jeg tror ligodt, det bliver dem, Anders.«

»Sitte nøve Pjank!« brummede Anders, men ingenlunde i nogen misbilligende Tone.

»Tror du kanske, det er for din og min Skyld, han kommer her saa daglig.«

»I Kvindfolk skal altid spengelere paa saadan nøve. Kan du ikke nu la dem om det!«

»Jo hille rejdi nok! jeg skal ikke forstyrre det med min gode Vilje, om Annette kunde blive Skolærermadame.«

»Saa var hun val forsørget.«

»De er stille begge to og passer godt sammen.«

»Men Annette er kun Bondepige, Maren; hun er ikke lærd nok. Gamle Bloch var det smaat med ad Sidstningen. I Regningen kom hun ikke længer end til Brøk, og dette Geumgrafi eller hvad disse nymodens Videnskaber hedder, kjendte de ingen Ting til i hendes Tid.«

»Det kan komme. Annette er ikke for gammel til at lære.«

»Vil du sætte Annette i Skole igjen, Maren?«

»Annette er ikke mere dum end din Broderdatter i Broby.«

»Paa Højskole!« udbrød Anders. »Nej hør, Maren – «

»Stt! Du behøver ikke at gole saa højt, at de kan høre det ud i Gaarden. Hvad skulde der være i Vej for, at vi kunde sende Annette til Ryslinge en Sommers Tid?«

»Du er jo tøvlé, Maren. Hvor kommer du paa det Indfald?«

»Det er hverken fra i Dag eller igaar. Til Majdag begynder Pigeskolen; en ringe Skilsmisse gjør ingen Skade, og naar saa Annette kommer her hjem igjen til Nøvembes Dav og har faaet Lærdom og lidt forbedret Maal, saa kavérer jeg for, at det skal blive til at gaa.«

»Du er dog en Syges én, Maren, til at regne den ud. Men saadan en Tur koster Penge.«

»Det gjør den. Et Par Hundrede Kroner maa vi spandére, men dem har du da i Sparekassen og lidt til. Vi faar jutte saadan nøve for ingen Ting.«

»Kan du saa være uden Pige til Sommer?«

»Det skal gaa, som det kan. Jeg tænker, vi kan faa Hanne Mørkens til at malke Køerne og give os en Haandsrækning af og til, naar det kniber. Det kommer vi nok over.«

»Ja saa gu. Naar du mejn, det lar sig gjøre – «

»Og hvad Anseelse vilde det ikke gi! Vi er kun de smaa i Sammenligning med Jakob Mikkelsens og de store Gaardfolk – kan være vi lever den Dag, de kommer til at sige Madame til vor Annette!«

Næste Dag blev der talt med Annette, og den følgende Søndag tog hele Familien til Broby for at høre de Folks Mening. Den vidste Maren i Forvejen.

Hanne Mørkens blev der ogsaa truffet Aftale med. Det skete en Lørdag Eftermiddag hen i Marts Maaned. Hanne kom for at bede Anders Jepsen hente sig et Læs Gærdebrænde, hun havde faaet for godt Kjøb; hun besørgede selv Indledningen.

»Det er et Træls Liv,« sagde hun, »naar man saadan er ene om al Del og ikke har et Mandfolk i Huset. Var det ikke, fordi jeg er saa gammel, som jeg er, tog jeg mig en fast Tjeneste paa. Saa var jeg fri for mange Bryderier.«

»Alderen trykker dig da vist ikke, Hanne,« sagde Husmoderen. »Du kan jo komme hen og tjene vos til Sommer, hvis du har Lyst.«

»Hvordan det?«

»Vi havde tænkt at sende Annette lidt ud. De har ikke godt af at gaa hejme altid, de store Tøse.«

»Aa nej, de har ingen Skade af at se andre Folks Skikke.«

»Du har da gaaet os for med et godt Exempel,« sagde Maren indsmigrende. »Hvad havde der blevet af Johannes, hvis han ikke var kommen til Odense?«

»Johannes! ja det er ikke godt at sige endnu, hvad der bliver af ham,« sagde Hanne Mørkens med et Suk. »For Tiden tegner det ikke allerbedst.«

»Jenemi, Hanne! Hvad siger du! Der er da ikke noget galt med ham.«

»Det er naturligtvis Kjærestepjank. Han er jo i den Alder.«

»Sidsel har da vel aldrig slaaet op med ham! Var de ikke forlovede, tykkes mig?«

»Jo netop. Det er en slem én, den Sidsel.«

»Æblet falder sjælden langt fra Stammen. Vi kjender nok Familien.«

»Hun skulde piskes, den Tøs. Johannes er for god til at holdes for Nar af hende.«

»Han er for god til hende i alle Maader,« svarede Maren. »Det har jeg tænkt og sagt de hundrede Gange, lige fra den Dag, jeg hørte, de var bleven forlovede. Men Johannes forvinder nok det igjen, og saa vil baade du og han takke Gud til, at det ikke gik videre.«

»Det haaber jeg; men det er ellers farligt, saadan det har taget paa ham. Han var hejme en Times Tid i Søndags; han græd som et Barn og var helt sær. Bare han ikke gjør en Ulykke paa sig sjæl!«

»Gud fri os! Saa dybt gaar det vel ikke!«

»Han har det tunge Sind efter Faderen. Den Slags Folk tager sig ingen Ting let. Nu lovede han at komme snart igjen, og jeg faar heller ikke en rolig Time før. – Det er skammeligt at tænke! Han har, fra han var lille af, været mig en god Søn, og, siden hans Fader døde, min eneste Glæde. Alle roste ham, alle holdt af ham, og saa skal saadan en vild fremmed gaa hen og tage ham fra mig, smide ham væk igjen og forspilde hans Liv – blot ved at se paa ham med sine onde Øjne.«

»Ja, nu skal du da ligodt ikke tage dig det alt for nær, Hanne,« trøstede Maren. »Johannes retter sig nok igjen; der er god Grund i ham. Er hun ikke èsen kommen hejm nøv, Sidsel, fra Unse.«

»Det er hun nok. Nu skal hun prøve til, hvad Ulykker hun kan gjøre her. Ja ija! Det er baade saa og saa med de Bø'n.«

»Ja vi vej kun saa lidt, men nu kan du da tænke over det, Hanne, om du mejn, du kan gaa her om til Sommer, og saa kan vi jo altid gjøre nærmere Avkord. Gærdebrænden skal jeg nok snakke med Anders om; jeg tænker ikke, der bliver nøve i Vejen i Morgen til Morgen. Men hvad er det? Naar vi tal' om Solen, saa skinner hun; der er jo Sidsel, om jeg ser ret.«

»Saa vil jeg smutte ud af Havedøren,« sagde Hanne. »Jeg er helst fri for at møde hende. Far vel og Tak, Maren!«

En halv Times Tid senere traadte Lindenberg ind. Det var lige i Tusmørket. I den forreste Stue stod Annette og en fremmed ung Dame. Den fremmede var i sort Astrachans Kaabe, et Stof, der for Lindbergs Øjne tog sig ud som tætte Klynger af lutter krumme, bløde Orme; dertil havde hun Slør og blanke sorte, smaa Handsker. Bag Sløret, der dækkede Overansigtet var der et Par glimrende, mørke Øjne. Hun var ved at byde far vel; Annette slog et Tørklæde over Hovedet og fulgte hende uden for.

»Hvem var den Dame?« spurgte Lindenberg Annettes Moder.

»Dame! Naa!« svarede Maren og lo. »Ja man skulde ikke tro andet. Det var saamænd Per Skrædders Sidsel. Hun har gaaet til Præst med Annette, men har nu været en tre fire Aars Tid

i Odense. Først tjente hun ude hos Grosserer Nikkeldorfs, siden har hun lært Skræddersyning og Modepynt. Hende har De da nok hørt om.«

»Nej, jeg tror ikke.«

»Hun var jo forlovet med Hanne Mørkens Johannes, men har saa igjen slaaet op med ham. Ja hun har nok havt saa mange.«

»Har hun! Og er ikke ældre end Annette!« Den unge Skolelærer gjenkaldte sig det flygtige Billede af den smalle, ranke Figur i Ormekaaen, de glimrende Øjne, de smaa Handsker og føjede det sammen med mange Kjærester og tyve Aar. Det vendte op og ned paa alle hans Forestillinger.

»Aa, det er en daarlig Familie,« sagde Maren.

»Hun var kjøn,« sagde Lindenberg.

»De ligger der ude af Vej »paa Skoven«, og ingen kan obselvere, hvad de tager sig for,« vedblev Maren. »At Per Skrædder stjæler Favnebrænde i Skoven hver Vinter, er sikkert nok, for Jakob Mikkelsens Karle traf ham en Nat forgangen Vinter i Færd med det; der gaar ogsaa Rygter om andre Slemheder.«

»Hvor har De Manden i Dag?«

»Han er vist ikke langt borte. Gak indenfor, saa skal jeg se at faa fat paa ham. De skal da ikke staa her i Køkkenet.«

»Jo jeg gaar med det samme. Jeg vilde blot spørge, om De saa har tænkt paa at kjøre til Kirke i Morgen, for saa vilde jeg bede om at kjøre med.«

»Jeg vej knap, om det bliver til nøve. Nu var Hanne Mørkens her før og vilde have hentet et Læs Brænde. Men Anders er ovre i Huggehuset, hvis De sjæl vil have Ulejlighed med at høre ham ad.«

Lindenberg bød far vel. Henne paa Gaden gik han forbi Sidsel og Annette. De gik langsomt, tæt op ad hinanden og talte ivrigt sammen. Lindenberg tog sin Hat af og gik undseelig forbi uden at gjøre noget Forsøg paa at indlede Samtale.

»Men hvorfor slog du op med ham?« spurgte Annette i Fortsættelse, da Lindenberg var kommen noget forbi.

»Fordi han var en Laban,« svarede Sidsel sagte.

»Og saa forlovede du dig med Johannes?«

»Ja.«

»Og slog op med ham?«

»Ja.«

»Du er dog en gruelig én, Sidsel. Hvorfor forlovede du dig saa?«

»Ja det skulde jeg heller ikke have gjort, men det skete saadan, jeg véd ikke, hvad jeg skal kalde det – paa Trods.«

»Forlove sig paa Trods?«

»For at drille den anden og – for at glemme ham. Jeg holdt saa meget af ham. Han lignede forresten eders nye Skolelærer. Han er ogsaa kjøn.«

»Men det var dog Synd mod Johannes, Sidsel.«

»Vist saa, det var en Skam; men jeg tænkte ikke rigtig over det. Han var nærmest for, og jeg trængte saa meget til at blive holdt lidt af i den Tid. Det er noget, du ikke kan forstaa, Annette.«

»Nej for han elskede dig vist oprigtigt, og naar du trængte – «

»Ja, men han tog det saa forfærdelig alvorligt. Og saa havde han disse stille Hundeøjne. Jeg vidste tilsidst næsten ikke, hvor jeg skulde gjøre af mig selv for dem. De var som det bare Samvittighedsnag; jeg maatte gjøre det forbi.«

»Det tog svært paa Johannes.«

»Jeg skal sige dig noget, Annette, for jeg vilde nødig, du skulde tro altfor ilde om mig. Den anden var, som sagt, en Laban, saa forstaaer du mig nok; men jeg kom i Tanke om, at jeg nok selv ikke var uden Skyld; det er i det Tilfælde en Pige aldrig, og jeg blev bange, rigtig forfærdelig bange for, hvad der skulde blive af mig, – saa angst at jeg en Nat drømte – Gud véd, hvor man kan drømme

saadan noget! og saa kom Johannes og inviterede mig til Skovbal. Vi dansede sammen næsten hele Natten, og jeg mente, jeg kunde aldrig faa en sikrere Arm, en mere trofast Favn. Han var den eneste, der kunde føre mig fra Glidebanen.«

»Ja Sidsel, men dèr skulde du have holdt fast; det tror jeg.«

»Nej nej. Der var ikke et sandt Kys i den hele Forlovelse, Annette, og jeg vilde jo netop bort fra det hule, det løse, det slibrige – det som fører til Fald. Men saa kan det ikke nytte at begynde med en ny Usandhed.«

Annette tav; Sidsel tog hendes Arm, slog med den anden Haand sit Slør op og saâ Veninden lige ind i Ansigtet med sine skifergraa Fløjelsøjne.

»Er han forlovet, den nye Skolelærer?«

»Nej, det tror jeg ikke,« svarede Annette med Tankerne borte.

»Du skulde se at faa ham,« hviskede Sidsel med et lille Ryk i Annettes Arm.

»Er du tøvle, Sidsel!« udbrød Annette og vaagnede op. »Hvor falder du paa det?«

»Du kunde blive en net lille Skolelærermadame. Det var noget for dig at sidde øverst til Bords ved Gilderne og – skjænke Kaffe.«

»Hold Mund, Sidsel! Jeg kan ikke lide dig, naar du begynder i den Tone. Jeg kan ikke lide løs Snak.«

»Og gaa med Kappe,« vedblev Sidsel drillende, »ligesom Madam Bloch. Ja naar du bliver gammel, naturligvis. Jeg skal nok sætte dine Kapper op. Saadan noget er jeg fix til.«

»Jeg bliver vred, Sidsel.«

»Er det da ikke derfor, du skal paa Højskole, for at du kan blive lige saa lærd som han?«

»Siger Folk dét?« udbrød Annette harmfuldt og blev rød. »Aa jeg kunde gjerne græde. Hvor du er ond Sidsel!«

Sidsel lo.

»Nej det var blot et Indfald, jeg fik. Folk siger saamænd ikke noget saa forfærdeligt om dig, Annette. Pyh! Naar Folk ikke sagde noget værre om én!«

»Vidste jeg, at nogen eneste her i Byen sagde det, saa tog jeg ikke til Højskole, ikke for alt i Verden.«

»Aa Snak, Pige! Det rygtes dog engang alligevel. Men det er dumt af dig at rejse, nu jeg er kommen hjem. Sæt, jeg tog ham fra dig!«

»Tag ham bare. Jeg véd én, jeg heller vilde have.«

»Gjør du, lille Annette!« udbrød Sidsel spændt og trykkede sig tættere til Veninden. »Hvem er det? Aa det er forresten saa morsomt at have en Kjæreste, naar man blot er heldig og kan faa en god.«

»Ja *han er god*. Det véd jeg.«

»Kjender jeg ham?«

»Ja.«

»Er han fra Odense?«

»Nej.«

»Du er et rigtigt Træ, Annette! Kan du ikke fortælle mig en Smule om ham?«

»Det kunde jeg nok, men det vil jeg ikke. Det skal ikke nævnes for noget Menneske. Du skal blot vide saa meget, for at du ikke skal tro, jeg løber efter Lindenberg.«

»Var der da nogen Ulykke i det? Han er kjøn, og han er vist ogsaa god, er han ikke?«

»Det er han vist.«

»Og har et godt Embede, kan faa et bedre med Tiden og gjøre dig til Madame eller, hvis du hellere vil, Frue, lige hvad Dag du vil.«

»Det bryder jeg mig ikke om. Jeg skal ikke saa højt op.«

»Det gjør du Ret i,« sagde Sidsel med et Suk og tilføjede et Øjeblik efter: »Havde jeg tænkt lige saadan, var jeg ikke bleven forkludret.«

»Det er du vel ikke?«

»Jeg bliver ingen Ting til,« udbrød hun smerteligt. »Se kun til, og hvem kan jeg takke derfor? Min egen Fader. Han er en gammel – «

»Sidsel dog!«

»Det var ham, der ikke havde Rist eller Ro, inden han fik mig ud til Odense. Og hans Formaning ved Afskeden var den: »Brug dine kjønne Øjne, Sidsel! Dem har du ikke faaet for ingen Ting.« – Var det ikke rart, synes du?«

»Sagde din Fader det?«

»Og hver Gang, jeg kom hjem, spurgte han, om der ikke var en Grosserer eller Løjtnant, der havde bidt paa, og saa meget hæsleg Sludder. Desværre var jeg dum nok til at lytte efter; jeg bildte mig ind, jeg kunde faa en Baron tilsidst. Fader vilde altid jeg skulde fortælle om mine Herre-Bekjendtskaber, og saa maatte jeg jo sørge for at have oplevet noget. Uha! Man bliver tilsidst saadan – «

»Gud fri os, Sidsel! men sagde din Moder ingen Ting?«

»De har gaaet saa længe i Spand sammen, hun og Fader, at hun ikke har nogen egen Mening. Hun kan vist ikke tænke sig det anderledes. – Du nævner aldrig for noget Menneske, Annette, hvad vi her taler om! Jeg har aldrig sagt det til nogen før.«

»Jeg skal nok tie. Og jeg forstaar ogsaa nu, hvorfor du er taget fra Odense. Men hvor vil du blive hjemme, Sidsel?«

»Det vil jeg heller ikke; det er blot i Sommer, til jeg kan faa en Lejlighed oppe i Herninge. Saa nedsætter jeg mig som Modehandlerinde, og skulde det saa engang med Tiden ske, at der kommer én, som jeg kan holde rigtig af, og som holder af mig, saa gifter jeg mig med ham, enten han er Kammerjunker eller Skorstensfejer. Der har du mit Skriftemaal, Annette!«

»Saa vil jeg ogsaa skrifte for dig,« sagde Annette undseelig, »og alt dette bliver en Hemmelighed mellem os to. Den, jeg holder af er – « og hun hviskede Veninden et Navn i Øret.

»Din Moder vil ikke synes om den Svigersøn,« sagde Sidsel alvorligt.

»Det vil hun sagtens ikke, og jeg véd heller ikke rigtig, om han synes om mig. Men saa bliver jeg den, jeg er.«

»Nej, det maa du ikke sige,« udbrød Sidsel og slog om paa ny. »Gaa og hæng af, fordi én ikke vil, naar der ellers er Mandfolk nok, det hører der Lyst til.«

»Sagde du ikke selv – «

»Ja, alt med Maade, min Engel! Man kan ogsaa gaa og fange Griller og bilde sig ind, at der kun er ét eneste Menneske til, som duer noget, og som er noget. Men det kan man sige sig selv er Indbildning. Man skal vogte sig for saadanne Særheder. Det er ikke altid den første, der er den bedste.«

»Min den første bliver ogsaa den sidste,« sagde Annette stille. »Folk er jo saa forskellige.«

Sidsel sukkede let. »Jeg vilde ønske, jeg var i dit Sted, Annette!«

»Ja men jeg véd jo ikke, om han bryder sig om mig.«

»Selv om han ikke brød sig om mig,« hviskede Sidsel.

III

Hanne Mørkens sad ved Rokken i sin Stue. Udenfor holdt Jævn døgn sit Indtog med Blæst og Regn. Det susede i de store Blommetræer ved Laagen og knagede i Sparreværket over hende, medens hele Vandflager nu og da jog imod Ruderne som en Hagl af Smaastene. Gjennem det stigende og synkende Brus af Vejret udenfor, naar det piskende fór ned over Markerne mod Skoven, lød den ensformige Snurren af Rokkehjulet, bag hvilket Hanne Mørkens sad tavs, fordybet og snoede Traaden. Hun var en stor og noget svær Kone med et firkantet, gulblegt Ansigt og strænge, stort skaarne Træk. Under Hvergarntskjørtet så man den spidse Fod i sort Strømpe vugge op og ned paa Trædebrættet.

Der var lunt og rent i Stuen. En Tørv eller to var lagt til Ilden, og Kjedlen, som stod paa det forreste Komfurful, gav sig pludselig til at synge. I det samme gik Døren op; en høj, smækker Karl traadte ind. Det var Sønnen, det var Johannes.

Der fløj et lyst Smil henover Moderens Ansigt; hun skød Rokken til Side, rejste sig og gav ham Haanden.

»Valkommen, Johannes! Du lod vente længe paa dig. Hvordan du har det?»

»Jeg har det godt,« svarede han med et vemodigt Smil og blev staaende midt paa Gulvet.

»Gud ske Lov! Jeg har været saa bekymret for dig. Baade sidste og forrige Søndag ventede jeg dig, men du blev borte. Og nu i dette Herrens Vejr kommer du, og det er ikke engang Søndag! Men læg dog dit Tøj, Barn! Du er vel hartad gjennemblødt.«

Johannes tog sin Overfrakke af og hængte den op paa et Søm i Dørkarmen; den lille, sorte Filthat, som var drivende vaad af Regnen, fandt han et andet Søm til nærmere Komfuret. Han havde et guligt Ansigt ligesom Moderen, sort Haar, sorte, stærke Bryn og et dunblødt, mørkt Overskjæg.

Moderen tørrede Bordet af, lige saa Træstolen ved Vinduet.

»Jeg var næsten ræd for dig, da du var her sidst, og saa at den ene Uge gik efter den anden, uden at du lod dig se! Men jeg haabede paa, at din gode, sunde Forstand skulde sejre. Naar du vilde tænke dig om, maatte du indse, at hun var ikke nogen Sorg værd.«

»Jeg har fundet det, som er bedre,« sagde Johannes og satte sig.

»Hvad har du fundet?» spurgte Moderen studsende og var nær ved at tænke paa en ny Kjæreste.

»Min Frelser,« svarede Johannes, foldede Hænderne og så sværmerisk mod Loftet.

»Hvem er det?» spurgte Moderen uden at have Sporet.

»Min Frelser, Jesus Kristus.«

»Nu skal vi høre! Er du bleven hellig?»

»Det vil jeg stræbe at blive. Endnu ser jeg kun det ene, at jeg er en stor Synder.«

»Hvordan er du kommen paa de Griller?» spurgte Hanne mut og satte sig med begge Hænder i Skjød.

»Hvis du dermed vil spørge mig, naar jeg har faaet Øjnene opladt, da kan jeg nævne dig Dag og Time. Det var netop fjorten Dage siden igaar. Jeg mødte Sidsel. Det var nede paa Frederiksbroen i Skumringen. Hun så saa struttende skjær og frisk og mild ud, saa jeg nær var gaaet fra Forstanden bare ved at se hende. Jeg vidste ikke, hvor jeg skulde gjøre af mig selv, saa forpint og ulykkelig følte jeg mig. For at dulme Smerten besluttede jeg at gaa ned i en Beværtning og drikke lidt af Samlingen bort. Men just som jeg stod paa Kjældertrinene, var der én, som greb mig i Armen. Det var en anden Malersvend, som jeg er godt kjendt med. »Hvor skal du hen?» spurgte han. »Som du ser,« svarede jeg. »Jeg vil ned og have mig et Glas, jeg er ikke vel.« – »Følg lidt med op ad Gaden først,« sagde han saa. Jeg troede, det var noget, der angik ham selv, og gik med ham, men han begyndte at spørge mig ud, hvad det var, jeg bar paa, og jeg vilde heller end gjerne fortælle; det letter altid en Smule. »Naar det er saadan fat,« siger Karlsen, »da véd jeg et Sted, som er bedre end Værtshuset. Der skal være stort Indre Missions-Møde i Aften, og jeg er just paa Vej. Følg du med!« – »Det er vel en

Helligforsamling?» spurgte jeg, for jeg vidste, han gik til saadan noget. »Nu kan du jo prøve det,« svarede han. »Hjælper det ikke, kan du endda bag efter gaa paa Værtshus. Dét løber ikke sin Vej.«

»Det var ogsaa en daarlig Udvej at gaa paa Værtshus,« sagde Moderen. »Det skulde vèl hjælpe.«

»Jeg vidste ingen bedre, og Karlsens Helligforsamling ventede jeg mig end mindre af. Alligevel gik jeg med ham. Der var en utallig Mængde Mennesker; der blev sunget og bedet og talt; baade Præster og Lægfolk traadte op; det var ikke noget, som var lært i Studerekammeret, opstyltet Snak, som ingen Steds rammer; det var smaa Fortællinger om, hvad de selv og gode Venner havde oplevet, havde erfaret om Guds Naade, og det var Bøn, som kom fra Hjærtet. Se derfor gik det til Hjærte. Jeg lagde mig ned paa mine Knæ, gjemte Ansigtet i mine Hænder og græd al min Smerte ud, kastede al min Sorg paa Gud, forstod, at ved denne Tilskikkelse havde han kaldt paa *mig*; han vilde ikke, jeg skulde fortæbes. Det faldt som Skjæl fra mine Øjne, hvilket tomt Liv jeg hidtil havde ført, hvilken ussel lille Sorg jeg gik og slæbte mig til Døde paa. Jeg havde nok at sørge over uden det.«

»Naa det var ikke værre,« sagde Hanne spottende. »Og saa havde du helt glemt Sidsel med det samme?«

»Glemmt og glemt,« svarede Johannes langsomt. »Jeg haaber det skal lykkes mig at glemme; jeg har nu større Ting at tænke paa. Jeg forsømmer ikke noget Møde, nogen Gudstjeneste, og hver Aften gransker jeg i Guds hellige Ord til langt ud paa Natten. Jeg har begyndt et nyt Liv, Moder, et Liv saa rigt, saa higende, saa fuldt af Sjælefred, at jeg beder hver Dag til Vorherre om, at ogsaa du maa komme med.«

»Gjør du det!« sagde Moderen stødt. »Nu maa du da helst se til at blive drejet lige for sjæl, inden du begynder at omvende andre.«

Hanne bredte Dug for Bordenden, satte Smør og Ost paa Bordet og gav sig til at skære Brød. Johannes saâ tavs hen for sig.

»Gaar du kun nu ikke og har saa meget i Hovedet, at du forsømmer dit Arbejde! Hvad siger din Mester til, at du er til alle de Møder og Forsamlinger?«

»Jeg haaber ikke, at min Mester skal faa Grund til Klage,« svarede Johannes; »men iøvrigt staar der skrevet, at man bør adlyde Gud mere end Menneskene. Det hedder ogsaa: Søger først Guds Rige og hans Retfærdighed, saa skulle alle disse Ting tillægges Eder.«

Hanne satte Kaffekjedlen paa Ilden. Johannes læste Bordbøn med foldede Hænder og bøjet Hoved. Da Moderen havde skjænket hans Kaffe, tog hun en Spølkum til sig selv og satte sig atter ved Komfuret. Hun drak langsomt, og da hun var færdig, blev hun eftertænksomt siddende med sin Kop i Skjødets. Hun hørte forundret til, da ogsaa Johannes efter endt Maaltid i et lille Vers takkede Gud for Mad, og følte mere Bekymring over denne pludselige Fred og Glæde end over den forudgaaende Fortvivelse. Det første forstod hun, dette sidste ikke.

»Ja du husker vel Huslejen til Anders Jepsen, Johannes? Den var allerede forfalden, da du sidst var her; men jeg nænte ikke at snakke derom, fordi du havde saa meget da at tænke paa.«

»Din Husleje!« svarede Johannes. »Jo tænkt paa den har jeg rigtig nok, og saa snart jeg faar Penge, skal jeg visselig ogsaa sende dig den, men – « »Har du ikke Penge? Du tjener dog en god Ugeløn.«

»Jeg ejer ikke en Øre for Øjeblikket. I denne Tid samler de ind til et stort Missionshusovre i Kjøbenhavn, og jeg skylder Vorherre Husleje for mange Aar. Jeg gav 50 Kroner; han maatte denne Gang gaa forud for dig, Moder, og ser du, fattige møder man hver Dag. Paa Vejen her ud mødte jeg én, der trængte haardere end baade du og jeg; ham gav jeg min sidste Femogtyveøre; jeg har Returbillet, og Gud gjengjælder det paa anden Maade. Din Husleje skal der nok blive Udveje for, Moder. Sørger ikke for den Dag i Morgen; thi den Dag i Morgen skal bekymre sig for sit eget. Hver Dag har nok i sin Plage.«

Moderen stirrede bleg paa Sønnen.

»Naa det er deri, din Hellighed bestaar,« sagde hun bittært, »at du for første Gang i fire Aar glemmer min Husleje. Du var næppe bleven Svend, da du mødte her en Søndag Morgen med ti blanke

Kroner og sagde: Værs god, Moder! Her er for de første tre Maaneder. Fra i Dag af skal du ikke kere dig mere om din Husleje. Du kan stole paa, Johannes,« vedblev Hanne og glippede med Øjnene, »at den Dag husker jeg, saa længe jeg lever. Da tyktes det mig, du saa noget nær var hellig i mine Øjne, og jeg bad inderligt Gud velsigne dig, saadan som jeg kunde bede – ikke for Pengenes Skyld endda, for jeg havde vel hutlet mig igjennem som hidtil, men for Sindelagets Skyld, fordi du var saa god en Søn.«

Moderen flyttede Rokken hen foran sig og satte Hjulet i Gang paa ny; men Johannes rejste sig op og begyndte at tale. Det blev en hel lille Prædiken, fuld af Skriftsteder og afrevne Katekismusstumper, og med det samme en Øvelse i at optræde. Han havde ikke nødig at undse sig over en mindre heldig Vending, en mislykket Talefigur, sligt kunde jo ikke undgaas første Gang; til Gjengjæld nød han sit Held med at faa Kilden til at flyde ustandset, med at faa Sammenhæng ud af alle disse laante Fraser, Lignelser, Billedstumper og Salmever. Det gav sig Udtryk i det opadvendte Blik, i Smilet over hans gode, rare, lidt tungsindige Ansigt. Et stille Haab om at kunne vække Moderen, aabne hende Syn for den højere, bedre Verden, han stod i, det store, mægtige Usynlighedsrige, i hvilket han var Borger, fik ham til at holde ved; det kunde jo komme lige saa pludseligt for hende som for ham; det var noget, der hændte saa mangen Gang, at en Savlus forvandlede sig til en Pavlus. Han efterlignede, alt som han mere og mere kom i Aande, den Mands Stemme og Bevægelser, som havde vakt ham, lod baade Dommens Torden rulle og Evangeliets Sollys spille, – men Moderen sad tavs, bleg, storstilet med Øjnene fæstede paa den glidende Traad, medens Kjedlen vedblev at synge, Hjulet at surre – medens Blæsten suste i Blommetræerne, og Regndraaberne pikkede paa Ruderne.

Ordene gav hun ikke Agt paa; men hun hørte, at det var Skriftens, Salmebogens og Katekismens Ord, og hun havde saa megen nedarvet Ærbødighed for dem, at hun ikke vovede at afbryde Sønnen. Hun lod ham prædike væk, mens hun sad og regnede paa, hvorledes hun skulde faa de ti Kroner skrabt sammen til Anders Jepsen. Naar hun fik det Pund Uld færdigt, hun spandt paa, vilde hun have to Kroner til Gode hos Jens Nielsens, to Snese Æg kunde hun sælge; det blev halv anden Krone, fire Kroner var hendes Beholdning; hun havde tænkt at købe sig en Pakke Tvist for dem; hun trængte til en ny Bomuldskjole; men det maatte hun nu lade fare. Saa brat dog ogsaa Ulykken kan komme væltende, og fra den Kant man mindst aner det! Det endte naturligvis med Daarekisten.

Hun vaktes ved hans »Amen« og sukkede uvilkaarligt. Han tog sin Overfrakke ned og bød far vel.

»Skal du allerede gaa?« spurgte hun.

»Vi har Møde i Ørsted i Aften,« svarede han. »Jeg gaar der over nu og tager fra Aarup med Aftentoget.«

Det var altsaa ikke for hendes Skyld, han var kommen, – blot for at faa lidt Mad under Vejs paa Turen til sin Helligforsamling.

»Naar ser jeg dig igjen?« spurgte hun og fulgte ham ud.

»Naar Gud vil, Moder. Alt staar i hans Faderhaand.«

IV

Der var Bryllup hos Jakob Mikkelsens. Ikke blot var Jakob den største blandt de store Gaardmænd og Bruden eneste Barn, men Stuehuset var flunkende nyt og frembød en saadan Svite af Rum, at de to Tredjedele stod ubenyttede Aaret rundt. Det var tildels bygget med den forestaaende Begivenhed for Øje.

Ved Middagstid var hele Gaarden fuld af blanke, urolige, stampende Heste, skinnende Seletøjer og lakerede Vogne, saa tæt stuede sammen, at der hørte en ikke ringe Kunst til at rede sig ud af Virvaret. Saa drog det store Tog de tre Fjerdingvej *til* Kirke og *fra* Kirke og blev bænket ved de lange Gildesborde. Der var dækket hele Salen rundt og i tre Stuer foruden. Retterne vare mange, og Maaltidet varede naturligvis længe. Da Lystigheden var paa sit højeste, kom Skafteren med Salmebøger. Den unge Skolelærer rejste sig og intonerede en Bordsalme. I et Nu indtraadte den dybeste Stilhed, i et Nu lagde Alvoren sig dyb og mørk over hvert et Aasyn i hele den rødglinsende, støjende, hundredhovede Kreds. Det var, som om Munterheden kun var en Maske, og som om den ringeste Anledning var nok til at faa den til at falde, til at kalde det stille og tavse frem igjen, der Sommer og Vinter, Vaar og Høst hviler over Landsbyen og dens Skove.

Efter at Salmen var sunget, rejste man sig fra Bordet og sagde hinanden Tak for Mad. Skafteren bød Cigarer om; i brugte Cigarkasser stod der Tobak til to Kroner Pundet. Det var det eneste, Jakob Mikkelsen ikke skulde have gjort. De gamle Husmænd talte temmelig lydt i Krogene om, at det var simpel Tobak; den de røg til halvfjerds Øre Pundet var meget stærkere.

Gjæsterne drev om inde og ude; der blev aflagt Besøg i de nærmeste Gaarde, mange af Ungfolkene gik ud i Skoven for at lede efter Skovmærker. Lindenberg havde sluttet sig til en lille Gruppe af Byens Gaardmænd, der tilfældigvis vare blevne staaende udenfor Stalddøren. Han dampede saa ufortrødent paa sin Pibe, som om der ikke havde været budt Cigarer om, og saa saa alvorsfuld og skikkelig og kjøn ud, som han hverken havde set Port- eller anden Vin ved sin Kuvert.

Han havde god Tid til at ryge, thi han tog kun ringe aktiv Del i Samtalen, hvad enten den angik de nyeste Begivenheder paa Kreaturhandelens Omraade eller det meget omdebatterede Spørgsmaal, om man burde lægge meget eller lidet eller slet ingen Jord til den paatænkte Fattiggaard. Politiken var paa denne Egn yderst sjælden Gjenstand for Underholdning; man foragtede dybt det hele Rigsdagskævl, og det var en af Skovstrups store Gaardmænd, der engang havde udtalt sin Opfattelse saaledes: »Jeg har aldrig været til Valg. Skulde jeg stemme paa nogen, vilde jeg stemme paa *Kongen*. Hvad forstaar de andre »Indioter« sig paa at regere?»

Da Kaffen var drukken, blev Salen ryddet for al Opdækning, og Dansen begyndte. Der var fire Musikantere. I de andre Stuer lige ud til Folkestuen kom Kortene paa Bordet, og om dem samlede sig efterhaanden Mændenes Interesser, medens Konerne dels søgte Salen for at se paa Dansen, dels tyede ind i Havestuen, hvor der var mindre Støj og mindre Gjennemfart. Her var det en høj Gaardkone, der førte Ordet: en Sygdomshistorie med Hospital og Operation. Belysningen var rødlig-taaet; utydeligt dukkede Ansigter og spraglede Kappebaand frem gennem den bølgende Em og Tobaksrøg, der drev ind fra Salen og de andre Stuer; Musiken og Dansetrinene lød dæmpet ind, blandet med Brus af Stemmer og Latter og Tallerkenklirren fra Køkkenet. Alle Konerne sad som Stenstøtter under den langtrukne, monotone, gruopvækkende Beretning.

Lindenberg var kommen ind i den øverste Dagligstue, hvor han stod ved et lille Sidebord og stoppede sin kjære, uadskillelige Pibe. Her blev han angreben af en lille, oprømt Mandsskikkelse, der kom ind fra Gangen og styrede lige imod ham med fremstrakt højre og et »God Aften, Hr. Skolelærer!« saa inderligt, at Lindenberg strax fattede Godhed for Manden.

Forresten var han lidt fuld.

»Ja De kjender ikke mig,« sagde han og rystede Lindenegs Haand med en Varme, som om de havde været Venner fra Fødselen af. »De kjender ikke mig, men jeg kjender Dem, for De er

mine Børns Lærer og Vejleder. Mit Navn er Mads Mogensen. Jeg arbejder i Skoven. Jeg kommer sjældent til Bys.«

»Naa, saa har De en Dreng og to Piger i Skolen.«

»Det har jeg. Er de skikkelige, for èsen skal De bare tæske dem. Jeg siger hver Morgen til dem, naar de gaar: I skal lystre jeres Lærer, èsen faar I Tæsk. Kan I jer Lejse, siger jeg, èsen skal jeg paa Søndag gaa op til Skolæren og bede ham om at tæske jer.«

Lindenberg smilede.

»Jeg skal sige Dem, Hr. Skolærer: jeg var i min Tid Numer ejt i min Klase. Og hvad det angaar med at synge: jeg kunde alle Melodierne. Naar der var noget højtideligt paa Færde i Kirken, blev jeg og et Par andre stillet op ovenfor Prædikestolen. Jeg var Forsanger. Degnen sagde den sidste Vinter til mig: Jeg kan ikke lære dig mejr, Mads Mogensen, hverken i Skrevten eller i Regnebøven. Og jeg tror, Børnene kommer til at slægte mig paa i det Stykke.«

»Er de ikke noget tungnemme?«

»Det har de efter Moderen. Hun staar helt uden for Videnskaben. Men De skal bare lade dem lære væk. En god Opdragelse, Hr. Skolærer, er det bedste, vi Smaafolk kan give vore Børn.«

Lindenberg slap langt om længe fra Mads Mogensen. Han afslog at spille Kort, thi han elskede Dans; alligevel var det ham altid svært at faa begyndt. En Tid lang stod han i Døren op til Salen, hvor der var en stærk Trængsel af Tilskuere. Par efter Par hvirvlede forbi med Støvskyer og Trækvind efter sig.

»De giver da mig en Dans, Lindenberg,« sagde Anders Jepsens Kone og lo paa sin sødlige Maade. Det skulde naturligvis være Spøg.

Opfordringen var Lindenberg ret kjærkommen, og skjønt Maren ivrigt forsikrede, at hun var for gammel til at danse, var det tydeligt nok, at hun heller end gjerne vilde med. Skolelæreren førte sin høje, velbyggede Skikkelse smukt, lidt menuet-værdigt; han passede ret til at danse med Koner.

De satte sig paa en Bænk modsat Døren, hvor der var Plads ledig, men det var ikke Lindenberg's Agt at blive dør længe. Hans Tanke vendte sig fra Moderen til Datteren; Annette kunde passende være Numer to. Hun blev lige fra en Mazurka vugget ind mellem nogle unge Piger, der havde klumpet sig sammen i et Hjørne. Der stod ogsaa Per Skrædders Sidsel. Lindenberg kom til at huske paa de tyve Aar og de mange Kjærester; den Dag var hun i Kaabe og Slør, men nu skulde han rigtig lægge Mærke til hende. Lejligheden var gunstig. En af Lampetterne paa Væggen kastede hele sin lille Lysstrøm over hende, hvorimod Lindenberg selv sad i Midtstuens Halvmørke. Det var et Ansigt saa ulig andre Bondepigers, en lille fin Oval med en Tone af Auriklens brunlige Varme, et Par urolige, glimrende Øjne og Krop som et Egern.

Efter en Del Betæneligheder rejste Lindenberg sig og styrede Kaasen mod Annette. Men just som han med et lille forlegent Buk fæstede Blikket paa hende, fik han et Stød af en forbidansende Kavalier, der nødte ham til en ufrivillig Drejning bort fra hende. I det samme blev han blændet af et uhyre Glimt fra Sidsels Øjne, og inden han vidste hvordan, havde han Armen om Egernets Krop og var i Dans med hende. De talte ikke med hinanden under Dansen, havde i deres hele Levetid endnu ikke vexlet Ord med hinanden, og dog var de et Par, viet af Musikens Genius; hun var ham vild fremmed, var Dame, og dog laa hendes Arm fast paa hans, dog holdt han hendes ubehandskede Haand i sin. Og hvor kunde hun danse! —

Han skyndte sig at gjøre Fejltræffet godt igjen ved at give Annette den følgende Dans; paa dette Tidspunkt begyndte han at føle sig hjemme i Selskabet. Ved Midnatstid brød flere af de fjærnere boende Slægtninge op, enkelte gamle fra Byen tog deraf Anledning til ogsaa at byde far vel. I de mindre Stuer sygnede Gildet efterhaanden hen, Punschebordet stod med tom Bolle og Slatte i Glassene, flere af Spillebordene stod forladte; der var under den første Taget Afsked flyttet en Del om med Lys og Lamper, saa der var dunkle Partier i Rækken af de oplyste Stuer. Hist og her sad et Par ældre Mænd og hang trætte og søvnige over et Bordhjørne, snakkede trægt og gabede skiftevis.

Konerne fra Byen underhandlede med deres Mænd om, at nu skulde det være Alvor. Men i Salen blev der mere og mere Fart i Dansen.

Ogsaa Lindenberg var omsider tøet fuldstændig op. Punschen, Varmen, Musiken og Dansen havde faaet Bugt med hans tilknappede Væsen; han havde danset med Koner og Piger, klinket med Mænd og Karle, sunget Skaalvers og raabt Hurra, og hvad der var det mærkeligste: han havde i flere Timer forsømt sin kjære Pibe; den var bleven borte for ham. Efter nogen Søgen fandt han den omsider i et Vindueshjørne, fik den stoppet og tændt og gik ad en aabenstaaende Sidedør ind i Havestuen for at sondre sig lidt fra Heden, Støvet og Støjen, for at hvile sig i et Sofahjørne ene og uforstyrret. Der var ingen Møbler i Stuen undtagen den samme Sofa og saa en Kommode henne ved Vinduets Sidevæg. Et næsten udbrændt Stearinlys i Messingstage spildte sine sidste Flammer paa nogle sorte, langhalsede Flasker i Vindueskarmen. Med en snurrende Fornemmelse i Hoved og Lemmer satte han sig i Sofaen, lagde et Ben op og lænede sig tilbage, medens han udsendte vældige Skyer af den Tokroners Tobak.

Han havde imidlertid næppe begyndt at føle Hvilens og Stilhedens Sødme, før han igjen dreves op i siddende Stilling ved, at der kom nogen løbende ind fra Salen, leende, stakaandede, trætte. Det var Annette og Sidsel Arm i Arm.

»Lad os se, om her ikke skulde være noget Øl,« sagde Annette. – »Men Gud, sidder De her – alene!« udbrød hun, da hun i det samme fik Øje paa Lindenberg i Sofaen.

»Er De bleven træt?« Varme, overgivne, halvt endnu dansende stod Pigerne foran Sofaen.

»Frygtelig,« svarede Lindenberg oprømt. »Trænger De ikke til at hvile Dem lidt. Her er Plads til os alle tre,« tilføjede han og slog dristigt med sin flade Haand paa Sofahyndet til venstre.

»Det var maaske ikke saa galt,« sagde Sidsel, snurrede Annette en halv Gang rundt og trak hende med sig ned i det samme, for at hun skulde sidde Lindenberg nærmest. Men Annette var lige saa bly som Sidsel og styrede i Faldet ind imod Hjørnet, saa Sidsel kom til at sidde paa hendes Skjød.

De lo dygtigt begge to, og Lindenberg spurgte muntert: »Er De bange for at sidde ved Siden af mig? Skal jeg tøfle af?«

»Nej, nej,« svarede de i Kor, og Sidsel gled ned i Midten. »De skal da ikke gaa for vor Skyld,« tilføjede Annette.

»Her er ogsaa god Plads til os alle tre,« sagde Sidsel og vrikkede sig til rette, samlende lidt paa Kjoleskjørtet.

»Morer De Dem?« spurgte Annette fra venstre.

»Udmærket,« svarede Lindenberg og lod Piben glide ned et Sted paa Gulvet.

Annette og Sidsel sad og legede med hinandens Fingre.

»Vi skal vel snart hjem?« sagde Annette igjen.

»Er Deres Forældre gaaet?« spurgte Lindenberg.

»Ja for længe siden!«

»Saa kan vi følges ad. Vi skal én Vej.«

»Det skal vi. Hvordan kommer du hjem, Sidsel?«

»Jeg?« udbrød Sidsel og lo. »Jeg kommer nok hjem.«

»Ja men hvem skal du følges med. Der er ingen der ude fra.«

»Det har jeg ikke tænkt paa endnu. Der bliver nok en eller anden, der forbarmer sig. Hvis ikke, kan jeg gaa ene.«

»Gjennem Skoven, saa mørkt det er?« sagde Lindenberg.

»Det har jeg gjort de hundrede Gange i gamle Dage. Jeg er ikke bange. Hvem skulde vel tage mig?«

»De bliver nok taget,« svarede Lindenberg overgiven og lo.

»Taget?« spurgte Sidsel troskyldig.

»Hvis De ikke allerede er,« sagde Lindenberg.

Sidsel lo og lagde sin Haand med et lille Smæk oven paa Annettes.

»Skal vi krænge Handsker?« spurgte hun.

»Hvad skal det gjælde?« spurgte Lindenberg og lagde sin Haand ovenpaa Sidsels.

»Den første Sextur med Dem,« svarede hun og rykkede sig tilbage i Sædet.

»Og hvis det bliver mig selv?«

»Saa gaar det om igjen,« sagde hun med et lille Smil paa ham.

Annette lagde sin venstre Haand ovenpaa Lindenberg's, saa lagde Sidsel sin igjen, saa Lindenberg sin.

»Nu begynder vi,« sagde Annette og trak sin højre Haand, der var underst, til sig. – En!«

Hun lagde den paa Lindenberg's. Sidsel tog sin og talte: »To!«

»Hvor langt tæller vi?« spurgte Annette.

»Til elleve,« svarede Lindenberg hurtigt.

Lyset henne paa Kommoden knitrede i Stagen. Stearinen smeltede, den sidste Rest af Vægen bøjede sig og druknede. Lyset gik ud.

De lagde ikke Mærke dertil. De vare saa optagne af at tælle.

»Otte!«

»Ni!«

»Ti!«

Elleve faldt paa Sidsels Haand.

»Saa bliver det os to, der skal have Sexturen,« sagde Lindenberg.

»Det gjør det nok,« svarede Sidsel og rykkede sig lidt frem igjen.

»Jeg maa se, om jeg kan finde noget Øl,« sagde Annette. »Jeg dør af Tørst.«

Hun smuttede hurtigt ud af Stuen.

»Gik det ogsaa ærligt til?« spurgte Sidsel og gled lidt fra ham. Der var nu bedre Plads i Sofaen.

»Hvilket?« spurgte han.

»Det med elleve.«

Fra Salsdøren faldt en Smule Lys ind. Hun nærmede sig hans Ansigt og så lige paa ham.

»Jeg kan se paa Dem, at det var ikke ærligt. De er vist dygtig til at regne.«

»Tror De? Vi kan jo lade det gaa om igjen, hvis De ikke er fornøjet med Udfaldet,« sagde han og lagde igjen sin Haand paa hendes. Den laa i hendes Skjød.

Hun drejede Haanden, saa han kom til at omfatte den. Den var smal og elektriserende varm.

I det samme kom Annette tilbage. De rejste sig pludselig som efter fælles Indskydelse.

»Skal vi saa have den Sextur?« spurgte Lindenberg.

»Ja og saa skal vi af Sted,« sagde Annette. »Klokken er over to.«

V

Annette kom paa Højskolen, og Hanne Mørkens gik hver Dag ud i Marken og malkede Anders Jepsens Kør. Skulde der bages, brygges eller vaskes, var hun i Anders Jepsens Gaard hele Dagen.

Naar hun kom fra Marken om Morgen og havde faaet siet Mælken, tog hun og Maren sig en Spølkum Kaffe med Finbrød til i Køkkenet. Hanne satte sig paa den nedre Ende af Vinduesbænken, Maren paa en Stol ved Komfuret.

»Du kommer til at blive her i Dag, Hanne,« sagde Anders Jepsens Kone en saadan Morgen; det var i Begyndelsen af Juni, en Maanedes Tid efter Annettes Bortrejse.

»Skal der gaa nøve for sig?« spurgte Hanne.

»Jeg fik Brev fra min Søster i Pilegaardene igaar, at hun er bleven saa møje dejt vov. Jeg har tænkt at gaa ud og se til hende i Dag. Det er godt Vejr.«

»Hvad fejler hun?«

»Det stod der ikke noget om. Det var et af Børnene, der havde skrevet.«

»Ja du kan lempe dig, naar du vil. Jeg skal nok blive. Kommer du igjen til Aften?«

»Det venter jeg. Nu er Dagene jo lange.«

»Hvis det bliver sent, kan jeg gaa ud og møde dig. Det er ligodt mørkt i Skoven. Gaar du forbi Per Skrædders?«

»Det bliver vel den nærmeste Vej, men det er datte værd, du gaar naare Steder. Er hun dejt vov, bliver jeg der kanske i Nat, hvis ikke gaar jeg derfra i god Tid.«

Bag Skovstrup Skove bredte sig en milevid Strækning af Mose, Skov og lynchbevoxede Sandbanker, fordelt mellem fire Sogne, som her stødte sammen i en Spids. Hist og her laa en lille Gruppe af Gaarde og Huse, aldrig saa mange dog, at de vare komne til at danne nogen By. Til nærmeste Kirke var en Mil eller halvanden; fra de mere alfare Veje førte en Mængde Stier dertil gjennem Skove og langs Moser, men regulære Kjøreveje skortede det desto mere paa; man maatte hjælpe sig som man kunde.

I dette Terrain laa Pilegaardene, hvor Marens Søster boede; der kunde vel være en lille Mil dertil.

»Du kan gaa lidt nemt over det med Middagsmaden,« sagde Maren, »for Lindenberg kommer ikke her i Dag. Børnene skal ikke i Skole, og han sagde igaar, at han vilde saa tage til Odense.«

Paa Landet har Børnene fri fra Skolen hver Onsdag i Juni og Juli Maaneder.

»Naa da,« sagde Hanne, og der gik et spottende Smil hen over hendes store Ansigt. »Saa vil der nok snart spørges nyt.«

»Hvordan mener du?«

»Jo Per Skrædders Sidsel tog til Odense igaar og kommer først hjem i Aften.«

»Hvad kommer Per Skrædders Sidsel Lindenberg ved?« spurgte Maren heftigt; men samtidig gik der et Stik igjennem hende, saa hun nær havde tabt Kaffekoppen af Hænderne.

»Hun kommer ham ved, som hun er kommen saa mange andre ved,« svarede Hanne lige saa bistert.

»Du vil vel ikke sige, at Lindenberg og Sidsel Skrædders har sat hinanden Stævne i Odense?«

»Nej, for det vej jitte nøve om,« svarede Hanne. »Men helt fremmed for hinanden er de ikke, og naar det saa sker, at han tager til Odense, mens hun er derude, saa er det det, jeg mejn, at vi snart vil spørge nyt.«

Maren var bleven helt bleg. Hun frygtede for, at Hanne allerede havde læst mere, end hun skulde, men for ikke at gjøre Overgangen for brat, vedblev hun i en mere almen harmfuld Tone:

»Jeg antager dog, at Lindenberg holder sig for god til at have noget med den Tøjte at gjøre.«

»Jeg kan kun fortælle, hvad jeg sjæl har sejt, men forresten ikke har nævnet til naare før. Det er nøve, som ikke kommer mig ved, og desuden gider jeg ikke tænke mere end højst nødvendigt paa Sidsel. Jeg har græmmet mig nok for hendes Skyld.«

»Tror du virkelig, at de er forlovede?« spurgte Maren og havde Møje med at holde Stemmen fra at ryste.

»Jeg saå lidt af Begyndelsen. Det var oppe hos Jakob Mikkelsens til Brylluppet. Jeg var der jo i de Dage og hjalp til i Køkkenet; saa ud paa Natten, da vi var færdige med at vaske op, gik jeg et lille Smut om til Havevinduerne for at se paa Dansen; jeg var naturligvis ikke klædt paa til at komme ind i Stuerne. Der kom jeg til at se ind i Havestuen, og der saå jeg to sidde og næbbes i Sofaen. Der var for mørkt til, at jeg kunde kjende dem; men i det samme kom en tredje ind. Det var Annette. De andre to fløj op, og saa fulgtes de alle tre op i Salen, og da de kom i Døren, kunde jeg se, det var Sidsel og Skolæreren.«

Maren tav bom stille. Hun turde ikke røre sig fra Stolen; den første Bevægelse vilde blive en Forræder mod hende, og denne Stilling var det ikke mindre. Hun var pinlig stædt.

»Det havde jeg ikke ventet af Lindenberg,« sagde hun omsider og rejste sig. I det samme laa Kaffekoppen i Skaar paa Gulvet. Hun havde allerede længst sluppet den af Hænderne i Skjødets, og da hun nu rejste sig, havde hun Tankerne helt andre Steder. Dette sidste slog Hovedet paa Sømmet. Hun saå af Hannes stjaalne Blik, at denne forstod det hele, og i Harme over, at hendes smukke Plan saa uformodet var tilintetgjort, en Plan der havde kostet baade Hovedbrud og Skillinger, og at hun var gennemskuet af sin egen Huskone, brast hun i en forbitret Graad og løb ind i sit Sovekammer.

Da hun en Times Tid efter igjen traadte ud i Køkkenet, var hun paaklædt til at gaa til Søsteren. Øjnene vare endnu en Smule rødkantede, ellers var der intet at mærke. Hanne Mørkens havde lige sat en Gryde Vand over Ilden og stod og fyrede med noget gammelt Gærdebrænde. Hun lod som ingen Ting.

»Du kunde nok ikke begribe, hvad der gik af mig,« sagde Maren paa sin sædvanlige sødlige Maade; »men jeg kan gjerne sige dig det.« Hun standsede forlegent og gjorde sig et Ærende hen til Tinrækken.

»Det kan du lige som du vil,« brummede Hanne. »Det er nøve, der ikke kommer mig ved.«

»Jeg vil ikke nægte, at jeg havde forstaaet Lindenberg anderledes. Han har nu kommet her over et halvt Aar daglig, og for mine Øjne at se – men der er jo dem, der ikke kan andet end holde Folk for Nar. Vi havde ellers nok fortjent en bedre Behandling af Lindenberg, tykkes mig.«

»Det kan jo ogsaa være, at jeg tager fejl,« mumlede Hanne. »Tiden vil vise det. Der er da heller ikke noget ondt i, at du gjerne ser Annette godt forsørget. Jeg skal nok holde Mund.«

Maren havde faaet en Del at tænke paa paa Vejen til Pilegaardene. Hun havde levet sig mer og mer ind i den Indbildning, at Annette skulde være Skolelærerkone i Skovstrup; hun havde ikke sat saa lidt paa det Kort; Anders Jepsen, som havde saa stor Tillid til hendes Kløgt og havde sat Penge i Foretagendet, vilde lade hende det høre hele sin Levetid. Og saa at Lindenberg kunde foretrække én som Per Skrædders Sidsel for Annette! Og saa at Hanne Mørkens skulde blive hendes fortrolige, blive Vidne til hendes Nederlag! Det var en Ydmygelse, som Kvinder af hendes Art, disse sødlige Kvinder, aldrig glemme.

Конец ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, [купив полную легальную версию](#) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.